

#18

duben 2017

JOURNAL

časopis Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

ROZHOVOR

Radka Závodská

2

AKCE

Kampus na jaře ožije

- 4 Rekola vám zkrátí cestu po kampusu i do města
- 5 Budějovický Majáles klepe na dveře!
- 6 Studenti germanistiky nastudovali divadelní hru

TÉMA

7

Čeho se vyvarovat při psaní odborné práce

- 10 Účtařka s koly drátu

12

ROZHOVOR

Chceme, aby do zahraničí jezdilo více studentů

- 16 Virtuální rekonstrukce zaniklých lokalit Šumavy
- 17 Festival Sportáček představí přes 50 klubů

VZDĚLÁVÁNÍ

Vše o sýrech

18

- 20 Vítěz ceny Grafika roku 2016
- 22 Léčiva v půdě. Riziko?
- 24 Absolvent přivezl na fakultu slavného učitele

26

NA CESTÁCH

V srbském uprchlickém táboře

- 29 Co se chystá

Vydavatel:

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,
Branišovská 1645/31a, 370 05, České Budějovice

Šéfredaktor: Miroslav Vlasák

Spolupracovníci: Mgr. Alena Binterová, Mgr. Miroslav Boček,
Ing. Ivan Hájek, Bc. Eliška Hirková, Igor Kibrik,
Martin Michael Monz, Klára Plešingrová, František Prachař,
prof. Ing. Hana Šantrůčková, CSc., Anna Šlechtová,
Ing. Petr Štumpf, Ph.D.

Fotograf: Aleš Motejl

Grafické práce a sazba: Lenka Kotlárová Popelková (Gra-m)

Jazyková korektura: Michaela Šlapáková

Témata, připomínky a náměty můžete zasílat
na mvlasak@jcu.cz

JOURNAL je čtyřikrát ročně distribuován zdarma
na Jihočeské univerzitě, jejích fakultách a dalších
vybraných místech.

Náklad 5000 ks. Tisk: Protisk, s.r.o.

Místo vydání: České Budějovice.

Registrace MK ČR E 21448, ISSN 2336-2170.

1

MÁTE OTÁZKY NA REKTORA?

V úterý 18. dubna se v klubu Akademické knihovny koná další pravidelné diskusní setkání Ptejte se rektora. Pokud se zajímáte o univerzitní dění a rádi byste s rektorem Tomášem Machulou diskutovali o aktuálních tématech, přijďte v 17 hodin do klubu v přízemí Akademické knihovny. Další příležitost setkat se s nejvyšším představitelem univerzity budete mít až v zimním semestru.

2

KOLEJ PROJDE REKONSTRUKCÍ

V létě začíná kompletní rekonstrukce koleje K1, která potrvá celý rok. Od září 2017 tak klesá celková ubytovací kapacita na 1822 míst. Znovuotevření je plánováno před začátkem zimního semestru 2018/2019. Provoz ukončila kolej K6, ze které vznikne zázemí pro sportovní areál Pedagogické fakulty.

3

DRUHÉ FOTBALOVÉ DERBY

Ve středu 3. května se na stadionu Dynama České Budějovice uskuteční druhé vysokoškolské fotbalové derby mezi Jihočeskou univerzitou a Vysokou školou technickou a ekonomickou. Zápas pořádají studentské unie obou škol. V loňském utkání naše mužstvo zvítězilo nejtěsnějším rozdílem 1:0. Podaří se univerzitnímu týmu pohár letos obhájit? Přijďte naše hráče povzbudit, vstup na stadion je zdarma.

4

DOBROVOLNÍKEM NA PŮLMARATONU

Na start Mattoni 1/2Maratonu České Budějovice se 3. června postaví 3 500 běžců a univerzita bude opět u toho. Pro naše studenty a zaměstnance bude znovu vypsána kategorie Běh o pohár rektora. Do závodu se můžete aktivně zapojit i jako dobrovolníci.

Na výběr jsou pozice vlajkonošů na startu a v cíli, infodobrovolníků, předávky štafety na trati, vydávání nebo rytí medailí nebo úschovna v technickém zázemí. Koordinátorem dobrovolníků je Petr Bahenský, hlase se na petr.bahensky@seznam.cz. Více na www.runczech.com/ dobrovolníci.

KAMPUS NA JAŘE OŽIJE

Po dlouhé zimě začíná kampus Jihočeské univerzity znovu ožít akcemi. Některé jsou tradiční, s jinými se letos setkáte poprvé.

ŽÁR ZCHLADÍ FAKULTNÍ PIVO

Jednou z prvních jarních akcí v kampusu je tradiční stavění máje a pálení čarodějnic. Už šestým rokem ho na louce za kolejemi pořádá parta nadšenců ze Zemědělské fakulty. Z původně malé studentské oslavy pro pár kamarádů z kolejí se postupně rozrostla na akci s účastí několika set návštěvníků. Letos se koná ve středu 26. dubna. Stavění až patnáct metrů vysoké máje obvykle začíná kolem 16. hodiny. Staví se tradičním způsobem, jen s použitím žebříku nebo kůlů. Ještě před setměním se zapaluje mohutná vatra. Poblíž vzplanou i menší ohniště pro opékání špekáčků. Pivo jako obvykle poteče proudem a letos bude k ochutnání i Čtyrák z produkce fakult-

ního minipivovaru. Opékané přeštické prase je už samozřejmostí, nově by se měl objevit stánek s vinotékou, cukrovou vatou a čajovna. Na pódiu se vystřídají kapely Deliivery, Krize středního věku a M.Z.H., v klubu Kampa ještě Kohout plaší smrt. Zábava u ohně pak pokračuje, někteří až do rána hlídají májku.

ANIFILM POPRVÉ V BUDĚJOVICÍCH

V kampusu se v dubnu koná také část celorepublikového festivalu Americké jaro. V pondělí 24. dubna se v klubu Akademické knihovny seznámíte s programy Fulbrightovy komise a dobrovolnickými workcampy v zahraničí, od 16:30 se pak můžete přemístit do klubu Kampa, kde se pořádá debata s překladateli

americké literatury. O den později v Kampě pohovoří pedagog Christopher Koy v rámci úterních cestovatelských přednášek. Vůbec poprvé letos zavítá do Českých Budějovic Mezinárodní festival animovaných filmů Anifilm, který se každoročně koná v Třeboni. Část programu uvidí diváci od 2. do 3. května v kampusu Jihočeské univerzity, kde budou promítány vybrané soutěžní filmy. Odpolední promítání od 15 hodin v pavilonu F Ekonomické fakulty doplní od 20:30 večerní projekce ve studentském klubu Kampa. Vstup na všechna promítání je zdarma.

DVA DNY ZÁBAVY SE ZAVÍRÁKEM

Na samotný konec semestru je připraven třetí ročník dvoudenního multižánrového festivalu Univerzitní Zavírák, který organizují studenti ze Studentské unie, rádia K2, AIESEC a dalších studentských spolků. V úterý 9. května zajděte na přednášku Pavla Vodičky, který pohovoří o svém projektu Běh Evropou proti plýtvání potravinami. AIESEC v rámci projektu Global Village přivítá zahraniční studenty, kteří představí svoje země a národní jídla. Univerzitní rádio K2 otevře na celý den dveře studia a nabídne moderátorský workshop. Po setmění se přímo v centrální části kampusu uskuteční promítání venkovního kinematografu. V Bobíku bude celý večer probíhat silent disco. Součástí

Univerzitního Zavíráku budou i celodenní sportovní a adrenalinové aktivity, například laser tag nebo zorbing. Vrcholem festivalu je střední open air koncert na louce za kolejemi, kde se od 16 hodin představí nejen regionální kapely. Organizátoři slibují i kuriózní běh v plavkách nazvaný Polonahá míle. Komu by to nestačilo, může zajít na závěrečnou afterparty do klubu K2.

JARO UZAVŘE AKCE PRO STŘEDOŠKOLÁKY

O zábavu bude postaráno i ve zkuškovém období. Nejprve vám ve středu 17. května na Odpolední s humanoidy studenti a pedagogové z Filozofické fakulty ukážou, že si umí hrát. Z učeben bude znít románské nebo německé karaoke, připraveny jsou ochutnávky mezinárodní kuchyně, archeologové venku postaví středověkou vesnici a uvaří dobové pokrmy. V týdnu od 22. května se pak koná Budějovický Majáles, který i letos část programu přenesou do kampusu univerzity. Ve studentském klubu Kampa se bude konat například vernisáž známé ilustrátorky Elišky Podzimkové. Samotný závěr jara bude v kampusu patřit jihočeským středoškolákům, pro které univerzita připravuje 22. června Den s univerzitou. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: archiv JU

REKOLA VÁM ZKRÁTÍ CESTU PO KAMPUSU I DO MĚSTA

Přidejte se i vy k těm, kterým růžová kola šetří čas. Díky vzájemnému partnerství zůstávají Rekola pro členy akademické obce Jihočeské univerzity levnější.

Pravdou je, že jízdní kolo je v Českých Budějovicích šikovným dopravním prostředkem. Rovina kam až dohlédnete, vzdálenosti ani krátké, ani dlouhé, zaparkujete téměř kdekoliv. Zkrátka pohodlné, rychlé a zdravé. Není divu, že cyklisté tu jezdí celý rok, bez ohledu na počasí. Pokud nemáte

Studenti a zaměstnanci Jihočeské univerzity ušetří za roční členství 25 %, pokud se zaregistrují s univerzitním e-mailem (s koncovkou jcu.cz).

vlastní kolo, máte ho v jiném městě, bojíte se ho nechávat na ulici nebo se jen nechcete starat o servis, můžete se zapojit do bikesharingu, tedy sdílení kol, které zajišťují právě Rekola.

Nikdy jste si nápadného růžového stroje na ulici nevšimli? Je načase se seznámit, protože stejně jako minulý rok jsou od prvního jarního dne v ulicích připraveny, aby vám dělaly společnost. Ať už jedete na rande, nebo potřebujete stihnout zkoušku. Fungují jednoduše. K půjčování je potřeba mobil, do kterého si stačí stáhnout aplikaci, ale kola si lze půjčovat i přes SMSky. Pak už jen najít kolo, opsat číselný kód, otevřít kódový zámek a jet. V cíli kolo zamknete a vyznačíte v aplikaci jeho aktuální polohu. O nic dalšího se starat nemusíte.

Na výběr je roční předplatné za 900 Kč pro studenty i zaměstnance Jihočeské univerzity, nebo jednotlivé jízdy za 20 Kč. První volba je pro ty, kteří chtějí jezdit pravidelně. Jednorázové výpůjčky jsou vhodné pro nahodilé přemísťování, jako alternativa k MHD. Sdílená kola fungují už v pěti městech po celé republice, na stejném principu a s jedním členstvím! Rekolo je třeba vracet vždy do vytyčené zóny, která pokrývá kromě širokého centra Budějovic i celý kampus a například u Zdravotně sociální fakulty je speciální minizóna. Základní délka výpůjčky je 60 minut, není problém mít kolo déle, ale trochu si připlatíte.

Zajímá vás víc? Navštivte rekola.cz. ●

Text: Anna Šlechtová

Foto: Jakub Staněk

BUDĚJOVICKÝ MAJÁLES

KLEPE NA DVEŘE!

Už jen měsíc zbývá do zahájení čtrnáctého ročníku neziskového studentského festivalu Budějovický Majáles.

Od 22. května obsadí na týden město studenti a s nimi i rozmanitý kulturní program, který v letošním roce ještě více dbá na pestrost pro všechny věkové kategorie. Důkazem rozmanitosti je skladba letošních hudebních headlinerů. Po šesti letech Budějovický Majáles vypustí na páteční pódium přední české elektronické uskupení MIDI LIDI, které představí svou novinku Give Masterpiece a Chance, jež se stala kritikou i fanoušky jednou z nejlépe hodnocených desek loňského roku.

Až ze zamrzlého švédského kraje přivezou dramaturgové do Českých Budějovic rappera se jménem Prop Dylan. Ten má na kontě přes sto živých vystoupení, několik demoverzí, freestyle rap battlů a také menší i větší tour, kterými se proslavil po celé Skandinávii. Ze sousedního Německa k nám přijede v rámci projektu Stage Exchange s německým kulturním festivalem Kontakt – Das Kulturfestival multiinstrumentalista, který splétá z kytar, laptopů i samplů náladovou taneční hudbu, The Micronaut.

Ani divadelní scéna letos nebude pozadu. Na prknech, která znamenají Budějovice, se předvede umělecká skupina Spitfire Company. Ta zahrnuje fyzické, experimentální a taneční divadlo, mezi jehož charakteristické znaky tvorby patří kladení důrazu na fyzické jednání na jevišti, experimentování s novými divadelními prostředky, snaha o propojování různých žánrů a hledání nových vizuálních podnětů. Skupina je držitelem mezinárodních cen The Herald Angel Award, Outstanding Performance Award a Grand Prix Zdarzenia.

Další hvězdičkou letošního roku bude například Underground Comedy, skupina komiků, kteří jsou zároven individualitami a svěbytnými tvůrci. Budou vyprávět vtipy ostré jako pepřový sprej. S humorem, který vás nenechá v klidu, a tématy, o nichž se nemluví.

Snahou Budějovického Majálesu je ještě více otevřít festival pro celé město a všechny jeho obyvatele a nabídnout jim nevšední zážitky, například program na střeše DK Metropol nebo oživení dnes již méně využívaného podchodu u českobudějovického nádraží. Pravidelní a věrní návštěvníci rozhodně neprijdou o své každoroční jistoty, takže se mohou těšit na vždy plně autokino, tentokrát v hlavní roli s filmem Big Lebowski, proslulý Skate Contest, rodinné odpoledne na Sokolském ostrově nebo rozsáhlou spolupráci s Českým rozhlasem. A závěrem malá pozvánka pro všechny studenty Jihočeské univerzity na majálesové pondělí v Kampě, kde se představí vernisáž Elišky Podzimkové, jejíž animace můžete znát pod jménem AnimateNY. Prsty má i ve Food Revolution, kde spolupracovala s Jamiem Oliverem. ●

Text a foto: Budějovický Majáles

STUDENTI GERMANISTIKY NASTUDOVALI DIVADELNÍ HRU

Studenti Ústavu česko-německých areálových studií a germanistiky Filozofické fakulty JU nastudovali v němčině moderní verzi staré klasiky Leonce a Lena a v dubnu s ní vyrazí na turné o čtyřech představeních.

Také máte v dnešní době pocit, že jen sedíte doma u televize nebo se po práci a studiu honíte, abyste stihli přípravy na zítřejší den? Co takhle dopřát si změnu a obohatit svůj večer návštěvou studentského představení, které s chutí a elánem nastudovali studenti německého divadelního spolku? Ten sice vznikl teprve před krátkým časem, ale jeho členové hrají se zápalem vlastním profesionálům. Hra, kterou uvádí, se jmenuje Leonce a Lena a pojednává, vzhledem k blízcímu se máji, o tématu, které nikdy nezevšední – o lásce. Hra je modernizací komedie dramatika Georga Büchnera, který ji na divadelní prkna uvedl před téměř dvěma sty lety. Leonce, syn ze zajištěné rodiny, řeší, co si počít se svým nudným životem. Valerio, jenž náhodou okolo projíždí na kole, probudí v Leoncovi novou chuť do života. Ve stejný okamžik prchá na jiném místě dívka Lena se svou kamarádkou Steffi, aby unikla nucenému sňatku s neznámým mužem. Chcete vědět, jak tenhle příběh plný humoru a překvapení dopadne? Přijďte se podívat na představení.

Divadelní spolek vznikl v říjnu 2017. Vedení se ujal pedagog Jan V. König. Amatérskými herci jsou studenti Ústavu česko-německých areálových studií a germanistiky Filozofické fakulty JU, kteří němčinu nejen studují, ale je pro ně i koníčkem. Nastudování hry proběhlo pod záštitou Německé akademické výměnné služby na intenzivním únorovém worksho-

pu ve Vodňanech a během volných chviliek při studiu v Českých Budějovicích. Divadelní spolek se po premiéře 12. dubna na studiové scéně Půda Jihočeského divadla dále účastní od 19. do 22. dubna mezinárodního festivalu v Brně. Další představení bude možno zhlédnout 25. dubna opět na scéně Půda a své putování herci zakončí na scéně Studentského univerzitního divadla (SUD) 26. dubna. ●

Role a herecké obsazení:

Lena von Pipi – Štěpánka Ryklová
 Leonce von Popo – Jakub Mourek
 Peter von Popo – Martin Michael Monz
 Rosetta – Sabina Štěpánková
 Steffi – Andrea Kolesová
 Valerio – Filip Kakos

Text: Martin Michael Monz

Foto: Jan V. König

ČEHO SE VYVAROVAT PŘI PSANÍ ODBORNÉ PRÁCE

Profesorka Hana Šantrůčková v článku popisuje nejpalcivější problémy související s psaním a zveřejňováním odborných prací. Příspěvek vznikl na základě diskusi v rámci Etické komise, jejíž je Hana Šantrůčková předsedkyní.

Student přijde na univerzitu, a sotva se rozkouká, už se musí potýkat s psaním esejí, seminárních prací, bakalářské a nakonec magisterské práce. A pokud překoná všechny nástrahy a neztratí entuziasmus, ba naopak přijde na to, že chce své vědění dále rozvíjet, a vstoupí do doktorského studia, pak na něj ze všech stran doléhá: Musíte publikovat! A čím více, tím lépe. Nebo dokonce Publish or perish (Publikuj nebo zemři – méně striktně: Publikuj nebo zmiz!). Celé studium prostě student slyší: Pište, pište, PIŠTE!!! Málokdo a málokdy ovšem studentovi vysvětlí, jaká pravidla má dodržovat, čeho se má vyvarovat, aby sám sebe, někoho jiného nebo celou instituci nepoškodil. Aby se nechoval neeticky. Neetické manipulace spojené s psaním odborných prací lze rozdělit do několika základních skupin:

PODVODNÝ VÝZKUM

Podvodným výzkumem se rozumí, pokud autor sepisuje práci na základě vymyšlených dat, bádání nebo smyšlených zdrojů. Patří sem i falzifikace, kdy autor zkresluje data, úmyslně vynechá nepohodlné výsledky nebo zdroje, které se nehodí k jeho teoriím, a manipuluje výsledky tak, aby podpořily předem vytvořenou představu (v angličtině se používá přiléhavý název data cooking). Je to také případ, kdy autor úmyslně manipuluje s obrázky tak, aby zastřel slabiny svých podkladů nebo jejich

zpracování. Nebo uvádí, že pracoval na mnohem modernějších přístrojích, než má k dispozici. Patří sem i kradení myšlenek. Nápad, co a jak řešit, kde hledat důkazy nebo co je klíčovým faktem, je na výzkumu často nejdůležitější a bývá na začátku průlomových objevů. Jako každé cenné zboží tak může být cílem „lupičů“ a vědeckých špiclů, a musí být proto předmětem oprávněné ochrany. Na druhou stranu, všichni máme tendenci přeceňovat své vlastní myšlenky, nápady a vklady. Z toho plyne někdy úsměvně až paranoidní chování šéfů laboratoří chránících domnělá „zlatá vejce“, aniž si uvědomují, že nejde o poklad, ale spíše o bezcenný podkladek.

ZVYŠOVÁNÍ POČTU PUBLIKACÍ DROBENÍM DAT

Zvyšování počtu publikací drobením dat má v angličtině příhodný název: salami slicing (krájení salámu). Co to ale znamená? Znamená to, že autor nebo celý tým naměřil velký soubor dat, rozdělí je na dvě části a pak opublikuje dva články s totožnou hypotézou, metodikou, autorským kolektivem, ale soubor dat je jiný. Toto ale nesmíme zaměňovat za případ, kdy je práci nutno rozdělit z důvodu příliš velké komplexnosti nebo rozsahu. Jako drobení dat je klasifikován i ten postup, kdy výsledky jednoho rozsáhlejšího experimentu účelově rozdělíme na malé části, které opublikujeme každou zvlášť a ještě své úsilí završíme

souhrnnou publikací. Můžete oponovat, že to je těžko postižitelné a že to dělá každý. V zájmu navyšování kvantitativních kritérií používaných v dnešním odborném světě a v zájmu hodnocení týmu, katedry, fakulty i celé univerzity nebo prostě v zájmu zlepšení vlastního profesního životopisu. Vzpomeňte ale na rozhněvanou maminku či tatínka, kteří hřímají: Když to dělá každý, to ještě neznamena, že to je správné a že to budeš dělat i ty. Čím více bude těch, kteří se vzbouří proti krájení salámů a budou upřednostňovat kvalitu své práce nad její kvantitou, tím zdravější prostředí v akademických kruzích budeme mít.

PLAGIÁTORSTVÍ

Plagiátorství je nejčastějším případem neetického chování ve vědě. Podle údajů vydavatelství Elsevier se na neetickém chování podílí 46 %. A přitom paradoxně neexistuje univerzální pravidlo pro jeho ur-

čení. Co to ale je? Je to prostě opisování. Je to také případ, kdy autor uplatní jednu práci více než jednou (recyklace vlastních textů) nebo kdy autor přeloží své dílo do cizího jazyka a otiskne ho, aniž by přiznal, že jde o překlad. Nejčastější a současně asi nejznámější je situace, že autor opisuje celé věty, odstavce, nebo dokonce stránky a celé části díla někoho jiného, a neuvede, že jde o citaci, a zdroj, ze kterého čerpal. Pravidla, která stanoví, kdy se autor dopustil plagiátorství, jsou opravdu různorodá. Podle snad nejpřísnějších pravidel, která jsme našli a jež uvádí World Association of Medical Editors, se za plagiátorství považuje, pokud je opsáno šest po sobě jdoucích slov. Nakladatelství Elsevier toleruje 15% shodu textu, ale pouze v případě metod. Pokud se jedná o úvod, výsledky nebo diskusi, pak jsou pravidla přísnější. Na opačném konci stojí některé české univerzity, kterým údajně nevadí 80 % opsaného textu. Každý z nás asi intuitivně

cítí, že na tomto konci není něco v pořádku. Jak se plagiátorství vyhnout? Na to je jednoduchá rada. Neopisujte! Jsou ale případy, kdy je třeba zdrojový text doslovně citovat. V tomto případě stačí dát text do uvozovek, doplnit k němu název (identifikaci) zdroje. Právě tak se používá citace, pokud v textu uvádíte myšlenku, objev, hypotézu někoho jiného. Je dobré mít na paměti, že univerzity mají k dispozici tzv. cross check programy, které umožňují shodu textu vyhledávat. Ještě sofistikovanější programy mají velké vydavatelské domy a v současnosti existuje mezi nejvýznamnějšími vydavateli vzájemná dohoda o sdílení informací. Pro osvěžení dovolte citovat navýsost diplomatický výrok jednoho oponenta k plagiátorství: „Vaše práce je dobrá a originální. Bohužel ty části, které jsou dobré, nejsou originální, a ty, které jsou originální, nejsou dobré“ (Armstrong 1993 AJR 161, 479-484).

MANIPULACE S AUTORSTVÍM

Manipulace s autorstvím je velmi ožehavé téma a způsobilo už mnoho nepřátelství, jak se říká na život a na smrt. Obecně je, nebo by měl být autorem člověk, který se svým intelektuálním vstupem podílel významným způsobem na vzniku publikace. Co je to ale významný podíl? Opět neexistují přesně stanovená kritéria a každé pracoviště to řeší po svém. Přesto ale existuje několik pravidel, která by se měla dodržovat, abychom zamezili tomu, že spoluautorem článku se stane technik, který dělal mechanický analýzy tak, jak mu předepsal nadřízený, nebo ten, kdo nosil knihy a jiné zdroje z knihovny, nebo prostě jen kamarád. Dodržování těchto pravidel by také mohlo vymýtit dost široce rozšířenou praxi, že se na publikaci automaticky připisuje šéf, který občas ani neví, že práce na jeho pracovišti vznikla. Opět nám dovolte odvolat se na Elsevier, který má ve svých pravidlech podmínku, že autorem se může stát člověk, jenž splňuje všechna tři

následující kritéria: (i) má významný podíl na vytváření koncepce, designu, analytického zázemí, získávání dat či podkladových materiálů a interpretaci dat, (ii) má intelektuální podíl na psaní článku a (iii) podílil se na úpravách a schválení finální verze. O spoluautorství většinou rozhoduje první autor společně s tzv. korespondenčním autorem, to je tím, kdo rukopis podává do vydavatelství. Pro zachování dobrých vztahů doporučujeme prodiskutovat spoluautorství hned na počátku výzkumu nebo na začátku psaní publikací. A to i v případě – nebo lépe především v případě, kdy je autorem publikace student. A co s těmi, kteří se na řešení podíleli, ale námi stanovená pravidla spoluautorství nesplňují? Ti by se měli objevit v poděkování. Závěrem: nepřipisujte nadřizené a kamarády v naději, že oni připiší vás! Tato praxe je vedlejší negativní produkt současného kvantitativního hodnocení vědy a vědců. ●

Text: Hana Šantrůčková

Foto: fotobanka stock.adobe.com

V roce 2013 ustavil tehdejší rektor Libor Grubhoffer Etickou komisi JU, která měla zpočátku za úkol vytvořit Etický kodex Jihočeské univerzity. Etická komise řeší několik případů ročně, z nichž se jich nejvíce týká etických problémů spojených se zveřejňováním výsledků výzkumu a využíváním svobody slova. Komise v současnosti pracuje ve složení Hana Šantrůčková (Přírodovědecká fakulta), Ondřej Doskočil (Zdravotně sociální fakulta), František Hudeček (Pedagogická fakulta), Josef Rajchard (Zemědělská fakulta), Marie Ryantová (Filozofická fakulta) a Jakub Sirovátka (Teologická fakulta). Etický kodex je k přečtení na www.jcu.cz/o-univerzite/organizacni-struktura/eticka-komise.

ÚČTAŘKA S KOLY DRÁTU

Přijde vám drátování a účetnictví nespojitelné? O opaku vás přesvědčí rozhovor s Michaelou Šimonovou, studentkou oboru Účetnictví a finanční řízení podniku na Ekonomické fakultě JU. Do života jí přišla nečekaná situace a ona pochopila, že by člověk měl dělat to, co ho baví. Proto začala realizovat svůj projekt – drátenický kroužek.

Jak jste se k drátování dostala?

Byla to náhoda, jednou mi Ježíšek přinesl knížku o drátování, i když jsem se mu nevěnovala. Půjčila jsem si malé kleště od bratra a z dílny kus drátu. Košíček se celkem povedl, zkusila jsem motýla, pak jsem si objednala z internetu dráty, a jak většínou říkám, to jsem neměla dělat. (smích) Drátuju už šestým rokem.

Kdy přišla myšlenka pořádat drátenický kroužek?

Samotná myšlenka byla v hlavě už pár let, ale nepřikládala jsem jí takovou důležitost. Hlavně z důvodu, že se opravdu musí umět řemeslo, aby bylo co předávat, a proto takový nápad nebyl realizovatelný v začátcích. Doba ale pokročila a pak přišlo léto 2016, kdy se bohužel nenaplnily moje představy o pohodových prázdninách.

Co se v létě stalo?

Odpoledne ještě hladíte králíky, a ani ne za dvacet čtyři hodin ležíte na operačním

sále. Prodělala jsem nečekanou operaci pod narkózou a pak se z toho dlouho dostávala. Měla jsem dostatek času na přemýšlení. Pochopila jsem, že by člověk měl dělat to, co ho baví.

Využila jste čas k přípravě drátenického kroužku?

Využila jsem imobilizaci k tvorbě vlastních stránek, vybrala jsem si doménu dratenkov.cz a zaregistrovala. Promýšlela jsem koncepci kroužku i z pohledu podnikatele. Určila jsem si výrobky, propočítala si, kolik by mě stál materiál a jaké by byly další náklady. Uvědomila jsem si největší riziko – placení nájmu při malém vybraném kurzovním a počtu účastníků. Překvapivě to ale nebyl takový problém jako najít vhodné místo. Oslovila jsem přes dvacet organizací, a z nich pouze tři odpověděly. Dojednávání prostor se oproti plánu opozdilo, nakonec se mi ale podařilo si pronajmout menší místnost právě na univerzitě.

Měla jste obavy před první lekcí?

Nejistota tam byla, to nejde zapírat. Pomohla mi podpora ze strany studijní referentky Ekonomické fakulty Jiřiny Juřenové, která se také účastnila. Důležité bylo nasměrování účastníků, vytvářela jsem mapky, vyznačila trasu a byla na příjmu. Měla jsem připravenou velkou tašku s mnoha kleštěmi, dráty, korálky... A tu pak v dopomoci své spolubydlící vláčila na místo určení.

Jaká byla první lekce?

Moje spolubydlící to komentovala slovy: „Ty úplně záříš.“ Bylo to super. Potvrdila jsem si, že dokážu vést skupinu lidí, ač jsem s tím neměla velké zkušenosti. Přitom

účastnice to tak vůbec nevnímaly. Dovedla jsem je ke zdárnému konci – každá si vyrobila náušnice – a pak projevovaly až krásnou dětskou radost, že to dokázaly. To člověka neskutečně nabíjí, naplňuje. I následující lekce se nesly v podobném duchu. Odrátovaly jsme skleničku, vyrobily zápich do květináče, všesák a další. Byla to hlavně „dámská jízda“, i když na silnější drát by se mužské ruce určitě hodily.

Je náročné skloubit školu se svými zájmy?

Určitě. Ale aby člověk vydržel sedět nad účetnictvím, počítáním a ekonomickou teorií, potřebuje někdy utéci do jiného světa. A tak uplatňuju teorii v praxi. Živě si pamatuju, jak na mě v bance zvláště koukali, když jsem chtěla účet už před dosažením zletilosti. Stejně tak pohled svých rodičů, když mi bylo sotva osmnáct a šla jsem si zařídit živnost. Byla to ale dlouho plánovaná akce. Vedení daňové evidence, rizika a související byrokracie moc lidí o založení podnikání nepřesvědčí. Ale má jednu zásadní výhodu – jste to vy, kdo si udává tempo, podmínky. Nikdo za vás práci neudělá, ale můžete dělat to, co chcete.

Jaké máte plány do budoucna?

Jedna myšlenka souvisí s prezentováním zajímavé historie drátenictví, která zdaleka nebyla jenom o oplétání hrnců. Ráda bych se také podívala do Považského muzea v Žilině se stálou expozicí drátování. A třetí nejzásadnější – pořádat dál drátenické kroužky, protože dělat v životě to, co člověka baví a pozitivně naplňuje, má největší smysl. ●

Text: Petr Štumpf

Foto: archiv Aleš Motejl

Podnikání má jednu výhodu – jste to vy, kdo si udává tempo a podmínky.

CHCEME, ABY DO ZAHRANIČÍ JEZDILO VÍCE STUDENTŮ

Prorektorkou pro zahraniční vztahy byla v květnu 2016 jmenována bioložka doc. PaedDr. Radka Závodská, Ph.D., někdejší proděkanka pro zahraniční vztahy, vědu a tvůrčí činnost na Pedagogické fakultě JU. Momentálně je jejím hlavním úkolem příprava evidence zahraničních mobilit, hodnocení studia zahraničními studenty a organizace univerzitního projektu Americké jaro na JU.

Odborně se zabýváte fyziologií živočichů, konkrétně biologickými rytmy a cirkadiánními hodinami hmyzu. Vysvětlíte čtenářům, co to přesně znamená?

Všechny živé organismy vykazují biologické rytmy s určitou periodou. Cirkadiánní rytmy se opakují se čtyřadvacetihodinovou periodou a můžeme je zaznamenat například v pohybové aktivitě živočichů. Některé druhy jsou aktivní večer, jiné zase ráno. Známe to i u člověka, pravidelné střídání spánku a bdění, rytmus v tělesné teplotě či koncentraci hormonu melatoninu. Denní rytmy řídí vnitřní hodiny, které jsou umístěny v mozku a jsou geneticky dané. U hmyzu se konkrétně zaměřuji na geny, které jsou součástí centrálního oscilátoru biologických hodin. Pokud množství určitého proteinu vykazuje čtyřadvacetihodinovou oscilaci, je zřejmé, že řídí biologické rytmy.

Pro laika je těžké si představit, že zkoumáte mozek třeba takového mravence.

Ano, mikroskop je nedílnou součástí mé práce. Obvykle provádím imunohistochemické pokusy, tedy detekuji proteiny ve tkáni fixovaného materiálu. Pod mikroskopem vypitvám mozek a zhotovím celkové preparáty, kdy je mozek v celku, nebo paraplástové řezy. Pomocí protilátek sleduji buňky, v nichž se hledané proteiny vyskytují. Už mnoho let spolupracuji s vynikající laboratoří profesora

Ivo Šaumana na Biologickém centru AV ČR, který se problematikou biologických hodin hmyzu dlouhodobě zabývá.

Mnoho lidí vás má spojenou spíše s didaktikou biologie. Napsala jste také úspěšnou učebnici Biologie buněk pro gymnázia.

Didaktikou biologie se zabývám pořád, je to druhá oblast mého zájmu. Původně jsem na Pedagogické fakultě vystudovala učitelství matematiky a biologie a po ukončení jsem několik let učila na střední zemědělské škole v Nových Hradech. Pak přišla nabídka od pana profesora Papáčka z Pedagogické fakulty, který na katedru sháněl učitele didaktiky biologie. Nastoupila jsem k němu, ale v té době ještě nebyla možnost doktorského studia v tomto oboru. Vzhledem k tomu, že jsem diplomovou práci psala na Entomologickém ústavu Biologického centra AV ČR, pokračovala jsem tam i v doktorském studiu. A to při plném úvazku na Pedagogické fakultě.

Pojďme k vašemu působení ve funkci prorektorky pro zahraniční vztahy, v níž působilte už téměř rok. Nové vedení nastoupilo s tím, že chce v oblasti internacionalizace zvýšit počet výjezdů našich studentů a přijездů zahraničních studentů. Daří se to?

V současné době vyjíždí do zahraničí asi 5 % našich studentů, cílem je dosáhnout

10 %. Zájem studentů vyjet do zahraničí často souvisí s jejich jazykovými schopnostmi. Hodně proto vyjíždějí studenti cizích jazyků, studenti přírodovědných oborů nebo doktorandi, kteří mají zahraniční pobyty povinné ve studijních plánech. My chceme nyní povzbudit i další studenty, kteří dosud nevyužili některou z možností vycestování, ať už v rámci programu Erasmus+, nebo jako free movers.

Jak toho chcete dosáhnout?

Zahraníční útvar rektorátu připravuje od zimního semestru 2017/2018 kurzy, které by měly povzbudit studenty k tomu, aby se nebáli vycestovat do zahraničí. Chtěli bychom zvýšit povědomí o studentských mobilitách, plánujeme spolupráci se studenty, kteří se vracejí z pobytu Erasmus+ a chtěli by mladším kolegům sdělit zkušenosti a přínos. Na podporu programu Erasmus+ chystáme na začátek semestru větší kampaň. Letos slaví tento program třicetileté výročí a příští rok to

bude pětadvacet let, kdy v jeho rámci vyjel do zahraničí první student Jihočeské univerzity.

Jaký je zájem našich studentů o vycestování do zahraničí? Máte k dispozici konkrétní statistiku výjezdů?

V loňském roce vyjelo na třicet a více dní 264 studentů. Počítám v to i studenty mimo program Erasmus+, kteří jeli například v rámci institucionálního programu Internacionalizace JU. Kromě toho celá řada studentů vyjela na kratší pobyt. Jezdí nejen studenti, ale i akademičtí pracovníci. Na pobyt delší než pět dní vyjelo 350 pracovníků, k nám na univerzitu zamířilo loni 330 zahraničních odborníků.

Proč podle vás nejezdí do zahraničí více našich studentů?

Jednak je to kvůli jazykové bariéře. Zkrátka si nevěří v komunikaci v cizím jazyce. Kromě toho mají někteří obavu, že si kvůli semestrálnímu pobytu na jiné univerzitě prodlouží studium. Správně by si student na semest-

rálním výjezdu měl vytvořit takový plán předmětů, které by absolvoval v domácím studijním programu. Po návratu mu budou zkoušky uznány a nemusí je znovu skládat.

Kolik zahraničních studentů ročně přijíždí na naši univerzitu a je o ně podle vás kvalitně postaráno?

V loňském roce k nám přijelo 347 zahraničních studentů. V tomto akademickém roce pro ně byly na začátku semestru otevřeny poradny, tzv. help desk, které jim pomáhají s orientací v kampusu a zvládnutím prvních studijních povinností. Před začátkem každého semestru také pořádáme ve spolupráci s Mezinárodním studentským klubem týden pro studenty programu Erasmus +. Chtěli bychom v těchto aktivitách pokračovat a dále je rozšířit, například vytvořit průvodce pro zahraniční studenty a pracovníky nebo zkvalitnit a rozšířit servis studentských mentorů. Podpora zahraničních studentů je jednou z dílčích částí podaného celouniverzitního projektu OP VVV. Pokud bude podpořen, čeká nás spousta práce. Chceme, aby student získal veškeré potřebné informace už na rektorátu a takto vybaven přišel na zahraniční oddělení příslušných fakult. Jsem přesvědčená, že to fakultám usnadní práci.

Chystá se rozšíření nabídky výuky v cizích jazycích? Je výhledově v plánu nový obor v angličtině?

Rozšíření nabídky předmětů v angličtině je jedním z našich dlouhodobých cílů. Některé fakulty se zapojily do celouniverzitního programu OP VVV, kde jsou předměty vyučované v angličtině jednou z klíčových aktivit. Pokud projekt bude přijat, vznikne finanční podpora na rozšíření portfolia předmětů v angličtině, včetně například přípravy vyučovacích materiálů. Zahraniční studenti tak budou mít možnost lépe si poskládat předměty vyučované v cizím jazyce.

Univerzita láká i studenty ze zemí bývalého Sovětského svazu. Je to cesta, kudy do budoucna směřovat?

Jsmo otevření studentům ze všech zemí. Samozřejmě že studenti z Ukrajiny nebo Ruska projevují velký zájem studovat na našich vysokých školách, protože je pro ně Česká republika atraktivní destinací. Zrovna minulý týden tu byli studenti a učitelé ze tří středních škol v Čeljabinsku. Navštívili několik fakult a byli tak nadšeni, že třináct studentů okamžitě podalo přihlášku na některý z našich studijních oborů. Máme podepsáno také několik smluv s ukrajinskými univerzitami. Poslední dva roky pořádáme letní školu pro studenty z univerzity v Žytomyru, letos přijede asi sedmdesát účastníků. No a v dubnu odjíždíme s panem rektorem na veletrh vzdělávání v Kyjevě, kde máme domluveno setkání s rektory ze šesti ukrajinských univerzit, které mají zájem o bližší spolupráci.

Dalším bodem nového vedení v oblasti zahraničních vztahů bylo rozvíjení smluvní spolupráce se zahraničními univerzitami, přesněji řečeno revize smluv a rozvíjení pouze těch skutečně fungujících.

Revize univerzitních smluv byla jedním z mých úkolů ihned po nástupu. Oslovila jsem fakulty, aby se vyjádřily k dosavadní spolupráci, a seřadila smlouvy do třech kategorií. Nejvíce využívané jsou s univerzitami, se kterými mají fakulty společné studijní programy, například studium se společným diplomem. Další skupinou jsou smlouvy, kde spolupráce probíhá například v rámci jednoho oboru. A pak jsou smlouvy „spící“, které nebyly dosud intenzivně využívány. Fakulty se již vyjádřily, zda mají zájem znovu nastartovat spolupráci. V květnu pro ně útvar zahraničních vztahů připravuje informační seminář, který představí studijní obory a výzkumné zaměření vybraných univerzit.

S kolika zahraničními univerzitami v současné době spolupracujeme?

Počet smluv s partnerskými univerzitami v Evropě v rámci programu Erasmus+ je kolem tří set. Řada těchto smluv je mezifa-kulturních. Kromě toho existují celouniverz-itní smlouvy o spolupráci, kterým se říká memorandum of understanding a uzavírají se s univerzitami z celého světa. Tyto smlou-vy obvykle nezahnují konkrétní finanční prostředky na výměnu studentů, řeší spíše podporu spolupráce na projektech a v oblas-ti mobilit. V současné době má univerzita uzavřených 65 těchto smluv, z toho jich je na-příklad osm s USA a Ukrajinou, šest s Ruskem a čtyři se Slovenskem a Itálií.

Kolik nových smluv bylo uzavřeno během vašeho působení ve funkci prorektorky?

Od května 2016 jsou nově uzavřeny smlouvy s Universidad Juárez del Estado de Duran-go v Mexiku a Uman Pavlo Tychyna State Pedagogical University v ukrajinské Umani a v současné době byly podepsány smlouvy s University of Central Florida a ruskou Oren-burg State University. Pokud jde o rozšiřování portfolia smluv typu memorandum of under-standing, je nutným předpokladem, že s nimi některá z našich fakult nebo kateder bude spolupracovat v konkrétní oblasti.

Nejtěsnější je už tradičně spolupráce s příhraničním regionem, tedy Rakouskem a Bavorskem. S Lincem a Pasovem máme kvalitní obory s dvojitým diplomem. Přípravují se nějaké další aktivity?

Příhraniční spolupráce je pro nás velmi důležitá, například s Keplerovou univerzitou v Linci máme společné programy Biological Chemistry nebo Bioinformatics. V lednu navštívilo vedení naší univerzity kolegy z ba-vorské Technische Hochschule Deggendorf, kteří mají velký zájem o spolupráci v oblasti zdravotnických oborů. Uvažuje se, a přípravu už začaly, o společném dvouletém magister-

ském programu Ošetřovatelství ve spolupráci s naší Zdravotně sociální fakultou. V únoru také zástupci fakult prezentovali česko-bavor-ské projekty na setkání, jemuž byl přítomen náměstek pro vědu bavorského ministerstva školství, vědy a kultury a také předsedkyně nově vzniklé česko-bavorské vysokoškolské agentury.

Závěrem ještě zůstanu v cizině, i když teď z trochu jiné stránky. Ví se o vás, že každoroč-ně cestujete na dovolenou na Bali. Souvisí to se zájmem o biologii?

První turistická cesta na Bali před deseti lety byla opravdu spojená s přírodovědným zájmem. Od té doby se tam ale vracím i kvůli lidem, za ty roky jsme si tam vytvořili mnoho přátel. Samozřejmě cestuji vybavená atlasy tropických rostlin a hmyzu. Objevila jsem úžasný podmořský svět a nádherné tropické motýly. Bali je krásná, i když dnes z větší části zemědělská krajina, takže druhová diverzita je omezená. Většina cestovatelů je především nadšena z otevřené povahy a přátelského přístupu místních lidí. Balijsci neznají hektický styl života.

Dokážete klidný styl žití aplikovat i po návra-tu do stresem ovládané Evropy?

Umím skloubit oba styly života. Dny, které strávím na Bali, mě na dlouhou dobu nabijí energií. I když už teď jezdím do známého pro-středí, stále mě překvapuje srovnání evropské-ho stylu života s životními hodnotami Balijsců. Jejich hinduistické náboženství přebírá mnoho prvků z buddhismu a je otevřené pro všechny lidi. Nevidíte u nich takovou tu evropskou sou-těživost, úsilí být lepší než ostatní. Naopak je negativně posuzováno, když někdo neovládne svoje emoce a rozčiluje se nebo někoho slovně napadne. Tady jsme si na neurvalost zvykli, na Bali slušný přístup k lidem stále přetrvává. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

VIRTUÁLNÍ REKONSTRUKCE ZANIKLÝCH LOKALIT ŠUMAVY

Jihočeští a bavorští vědci získali společný grant pro virtuální rekonstrukci zaniklých obcí Šumavy, mimo jiné pro vynášení historických fotografií na interaktivní mapu. Některé objekty se budou rekonstruovat i prostorově ve 3D.

Zajímavostí je, že projekt chce zapojit do sběru dat o zaniklých lokalitách i veřejnost. Kromě doplňujících informací se tak očekává i možnost získání fotodokumentace od pamětníků. Využit bude možné bohatý archiv muzea Fotoatelier Seidel z Českého Krumlova, který obsahuje tisíce snímků již neexistujících sídelních struktur, polních systémů a obyvatel zejména z oblasti Sudet tak, jak je viděl fotograf Josef Seidel. Kromě zhotovení interaktivní mapy a 3D rekonstrukcí je cílem projektu vyvinout metodologii analýzy historických fotografií a její využití přenositelné i na další lokality a zdroje dat.

Ukázkou práce členů týmu je ilustrace, která vznikla propojením digitálního modelu terénu s historickou fotografií zaniklé obce Kapličky. Model byl vytvořen z dat pořízených z leteckého laserového skenování povrchu Země. Po odfiltrování vegetačního pokryvu jsou vidět reliéfní stopy zaniklých polních systémů a relikty zničených domů. Díky trojrozměrné rekonstrukci spatříme krajinu, jak ji viděl i Josef Seidel, když tuto

fotografii pořizoval. Podobným postupem bude zmapováno česko-bavorské a případně v budoucnu snad i česko-rakouské příhraničí.

Součástí projektu je také dlouhodobá archivace digitalizovaných informací a jejich elektronická výměna mezi českou a bavorskou částí týmu. Na české straně bude Ústav aplikované informatiky Přírodovědecké fakulty JU zodpovědný nejen za sběr dat a jejich historickou analýzu, ale i za dlouhodobou archivaci dat projektu, neboť budou uložena v jeho systémech. Ústav aplikované informatiky Technické univerzity v Deggen-dorfu bude zase zodpovídat za interaktivní mapu a rozhraní pro komunikaci s veřejností.

Vědci se v nejbližší době zaměří zejména na sběr podkladů, informací ukrytých v jihočeských archívech a literární rešerši. S postupem roku a příchodem vhodného počasí bude zahájena terénní fáze spojená s prospekce-mi lokalit, zaměřováním archeologických komponent a dokumentací současného stavu dochování opuštěných vesnic. Projektový tým se zároveň připravuje na prezentaci svoji práce na odborných konferencích. ●

FESTIVAL SPORTÁČEK PŘEDSTAVÍ PŘES 50 KLUBŮ

Výběr sportu zábavnou i odbornou formou. Festival Sportáček, který je největší náborovou sportovní akcí v České republice, splňuje obě kritéria. Letos se uskuteční v sedmi krajských městech a 24. června zavítá i do Českých Budějovic na Sokolský ostrov. Jihočeská univerzita je regionálním partnerem festivalu.

Náborový festival pro děti a mládež od 3 do 18 let umí zaujmout vyznavače všech druhů pohybu. Vedle sebe se v jeden den na jednom místě setkávají tradiční kolektivní hry jako fotbal a hokej, olympijské individuální disciplíny ve formě veslování či tenisu i netradiční záliby jako kin-ball, parkour a irské tance. Vstup na akci je navíc zdarma.

Unikátní český koncept, který přivedl od roku 2011 do sportovních klubů víc než 15 tisíc zájemců, se snaží v dětech i jejich rodičích vytvářet pozitivní vztah ke zdravému životnímu stylu. Sedmý ročník má letos v plánu symbolických sedm zastávek. České Budějovice přivítají na Sokolském ostrově přes 50 sportovních klubů. Akce trvá od 10 do 18 hodin. Jedním z partnerů bude také Jihočeská univerzita. U stánku Zdravotně sociální fakulty dostanou návštěvníci možnost změřit si hladinu cukru v krvi a připraveny budou i další zajímavosti – včetně známých tváří. Účast již potvrdil paralympijský vítěz Arnošt Petráček.

Určitě však nezůstane sám. Loni Sportáček přilákal největší sportovní hvězdy. Do Ostavy zavítal jako čestný host hokejový idol

Jaromír Jágr, který přijal pozvání coby člen Star Teamu České sportovní. „Je to ohromný posun proti době, kdy jsem si sport volil já. Tolik možností jsme neměli. Měl jsem na výběr fotbal nebo hokej, a jelikož táta usoudil, že na fotbal nemám postavu, bylo rozhodnuto. Na festivalu jsem si naopak všiml během chvíle minimálně deseti sportů, které jsem v dětství neměl šanci dělat,“ popsal 44letý útočník Floridy a nejlepší Evropan v historii NHL.

Jágr vystihl koncept Sportáčku naprosto přesně a podobně si atmosféru pochvalovali i olympijský vítěz v judu Lukáš Krpálek, vítězka Světového poháru v biatlonu Gabriela Koukalová či atletická legenda a rekordman v hodu oštěpem Jan Železný.

Akci plnou zábavy a pohybu provází známá dvojice moderátorů Zorka Hejdrová a Pavel Cejnar. Jen loni zavítalo na Sportáček 37 300 návštěvníků, kteří si mohli vybrat aktivitu u 432 klubů. ●

Text: František Prachař

Foto: archiv festivalu Sportáček

VŠE O SÝRECH

Zemědělská fakulta otevírá od nového akademického roku předmět Sýrařství. S docentkou Evou Samkovou jsme si povídali o sýrech a jejich výrobě.

Zdálo by se, že v zemi, kde na jídelníčku nejoblíbenějších pokrmů figuruje smažený sýr, budeme v Evropě sýrovými rekordmany. Ve skutečnosti jsme s roční spotřebou necelých osmnáct kilogramů na osobu spíše průměrem. Takový Řek jich ročně spotřebuje kolem třiceti kilogramů. V čem ale držíme evropský primát, je spotřeba tavených sýrů, sníme jich ročně přibližně dva kilogramy. S oblibou konzumujeme také polotvrdé sýry, zejména eidam, a plísňové sýry, kam patří třeba hermelín. Vyznat se v sýrech je docela umění. Základní dělení je na sýry přírodní, tavené a syrovátkové, ale mezi sýry patří také tvarohy. Přírodní sýry ještě rozdělujeme podle tučnosti, konzistence a zrání do několika dalších kategorií. Tak například plísňové mohou být na povrchu, uvnitř těsta, existují i dvouplísňové sýry. Tavené sýry známe roztrátelné nebo s lomem – tím je

u nás pouze sýr Primator. Naopak „sýr“ Javor se podle nové vyhlášky nesmí jako sýr prodávat, protože je v něm mléčný tuk nahrazen rostlinným.

SMAŽÁK CIZINCŮM CHUTNÁ

Ohledně mléka a sýrů panuje řada mýtů. Kampaně o prospěšnosti mléka se střídají s informacemi o jeho údajné škodlivosti. Docentka Eva Samková z Katedry kvality zemědělských produktů Zemědělské fakulty JU mléčné výrobky brání a vybízí ke střízlivému pohledu. „Dnes může na internetu publikovat každý a obecně rádi podléháme negativním informacím. Ty jsou pak hluboko zakořeněné. Pro potravinářské firmy je medializace větším trěstem než sankce potravinářské inspekce,“ říká. Vzpomíná na článek seriózních novin o zavádění mléčných automatů, který tvrdil, že mléko z farmy není v porovnání s běžnou tržní sítí chemicky ošetřené. „To je hloupost, žádné mléko nesmí být chemicky ošetřené, tepelné ošetření je fyzikální proces,“ vysvětluje. Za vložení blud považuje informaci, že tavené sýry berou vápník z kostí. „Mléčné výrobky stojí ne nadarmo v potravinové pyramidě na přední pozici. Mléko obsahuje všechny potřebné aminokyseliny a v přísunu vápníku ho žádný rostlinný produkt nenahradí,“ říká. Sama má nejraději čerstvé sýry, tvarohy a pařeně sýry. „I ten smažený sýr si dám ráda. Zahraniční návštěvy si henhle ryze český fenomén velmi pochvalují,“ tvrdí. Mléko je tedy z výživového hlediska důležité, pokud samozřejmě netrpíte například laktózovou intolerancí. Nic se nesmí přehánět, třeba tavící soli nejsou pro tělo zrovna přínosné, i když jich je v tavených

sýrech opravdu jen nezbytné množství. Obecně je prý kvalita českých sýrů výborná, navíc mléko je nejvíce a nejčastěji kontrolovaným potravinářským produktem.

JAK SI VYROBIT ČERSTVÝ SÝR

Pokud vás problematika sýrů zajímá a chtěli byste si vyzkoušet jejich výrobu, můžete navštívit dvoudenní workshop Výroba sýrů – teorie a praxe, který Katedra kvality zemědělských produktů na Zemědělské fakultě každoročně pořádá. Zúčastnit se ho mohou studenti, laická i odborná veřejnost. Často také zavítají farmáři, kteří si chtějí rozšířit obzory. Pod dohledem odborníka si můžete vyrobit vlastní čerstvý sýr. „Ten jsme zvolili proto, že doba od přípravy surovin přes vlastní výrobu a zpracování sýřeniny je poměrně krátká a hotové sýry je možné po prokysání konzumovat již zhruba po šesti až dvanácti hodinách,“ vysvětluje Eva Samková. Hlavní surovinou pro výrobu sýrů je kvalitní mléko, které se před zpracováním podrobí tepelnému ošetření. Následuje úprava mléka, tedy přidání smetanové kultury, a poté se použije odpovídající množství syřidla. Pro další zpracování sýřeniny se používá krájení a míchání vytvořeného sýrového zrna. U čerstvých sýrů je sýrové zrno poměrně velké a rovněž se nepoužívá technologický krok dohřívání. „Sýrové zrno se nakonec vloží do tvořítek, nechá se odkapat syrovátka a druhý den můžeme dochucovat solí, případně bylinkami a konzumovat,“ popisuje Eva Samková. Letošní workshop se koná 20. až 21. dubna, kapacita je omezená na 16 účastníků.

SÝRAŘSTVÍ S ROČNÍM PŘEDSTIHEM

Předmět Sýrařství se také nově vyučuje na Zemědělské fakultě. Od akademického roku 2017/2018 bude součástí nově akreditovaného oboru pro navazující studium Kvalita zemědělských produktů v rámci studijního programu Zemědělské inženýrství. Nabízen bude vždy v letním semestru. Studenti dosta-

>> Docentka Eva Samková se studenty předmětu Sýrařství

nou ucelené informace o dané problematice, od kvality výchozí suroviny až po samotný technologický postup výroby jednotlivých druhů sýrů a legislativní požadavky. Předmět byl pro zájemce otevřen už letos. „S přípravou předmětů bývá hodně práce, a tak mě napadlo, že bychom si to mohli vyzkoušet s ročním předstihem. Sice se předmět otevřel na poslední chvíli, ale i tak se přihlásilo devět studentů. Očekávám tedy, že zájem bude,“ říká Samková. Součástí předmětu jsou praktická cvičení i vybrané semináře odborníků v daném oboru a exkurze. Fakulta má pro výuku kvalitní zázemí a vybavení nejen v laboratořích zrekonstruovaného pavilonu E, ale také v minimlékárně, která byla v loňském roce otevřena ve společné budově s minipivovarem. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

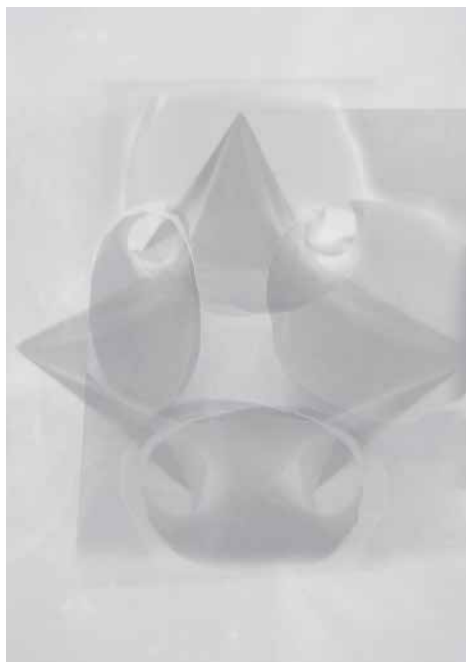
VÍTEŽ CENY GRAFIKA ROKU 2016

Petr Brožka je malíř a konceptuální umělec, který vyučuje na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty JU a který před nedávnem obdržel Cenu poroty, nejvyšší ocenění v prestižní soutěži Grafika roku 2016. Sedmnáctičlenná porota se shodla jednohlasně, zvítězil jeho grafický list Symetrie č. 7.

Petr Brožka se během svého studia v 90. letech na Fakultě výtvarného umění v Brně grafikou primárně nezabýval, jeho specializací bylo konceptuální umění. Pouze v několika klauzurních pracích zúročil povinné hodiny počítačové grafiky a po absolvování fakulty vytvořil sérii printů automobilů v kvazi-kubistickém duchu. Pak se ale řadu let tomuto médiu nevěnoval, grafika si našla své místo v jeho práci až s odstupem času, v době, kdy začal být profesně nejvíce vytížen. „Umělec je motivován vystavovat, a pokud chce být vnímaný v našem diskurzu, musí se tvorbě intenzivně věnovat a stále produkovat nové věci. K malování potřebujete dlouhodobé soustředění, ale při práci na plný úvazek a s ohledem na čas, který je nutné věnovat rodině, je těžké se zavřít na týden do ateliéru a být v separaci. Model počítačové grafiky, který já využívám pro své práce, není časově méně náročný, ale nutně nevyžaduje týdenní separé od vnějšího všednodenního života.“ Jak dále autor vysvětluje, jedná se o schůdnou cestu výtvarného projevu, která je udržitelná i v době, kdy je umělec zaměstnán mnoha dalšími aktivitami.

ČÍM SYMETRIE Č. 7 VYBOČOVALA?

Ve svých dílech reaguje na podněty z okolí, své zážitky zpracovává jakýmsi „kryptokódem“, který však, dle jeho slov, lze po troše soustředění rozluštit. Petra Brožku zajímají

>> Vítězná grafika Symetrie č. 7

zejména formální experimenty na principech, které už jsou pozapomenuty nebo přestaly být tím přitažlivým trendem. „U své poslední série jsem měl snahu, aby fotografie budila dojem archivní grafiky, která je třeba padesát let stará. Zároveň jsem ale záměrně zanechával stopy, které prozrazují, že dílo je vytvořeno počítačovým softwarem,“

>> Petr Brožka v malířském ateliéru Katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty JU

popisuje a domnívá se, že na rozhodnutí o udělení první ceny mohl mít vliv právě tento tušený paradox, který letným pohledem nebyl identifikovatelný. „Ačkoliv se jedná o banální technologické triky, z nichž byli nadšeni diváci v polovině 90. let, nebyly zcela rozpoznatelné a výsledek vypadá velice tajemně. Tím zřejmě má Symetrie č. 7 vybočovala,“ dodává autor díla.

KURÁTOREM GALERIE D9

Na Katedře výtvarné výchovy Petr Brožka mimo jiné učí Intermediální tvorbu, v níž seznamuje studenty se směry a vývojem umění ve 2. polovině 20. století. „Výuka na základních a lidových školách, pro kterou připravujeme naše studenty, se drží spíše tradičních forem. Současné umění je ovšem stále více medializováno, děti se s ním setkávají a ptají se. Učitel výtvarné výchovy by měl být tou kompetentní osobou v dosahu, a proto musí být přehled o aktuálním umění

v osnovách pedagogické fakulty zastoupen,“ uvádí a poukazuje na důležitost kreativní činnosti pro zdravý vývoj dítěte. Petr Brožka se kromě výuky a publikační činnosti na Pedagogické fakultě věnuje mnoha dalším aktivitám. Je kurátorem galerie D9, která se nachází v suterénních prostorách univerzity v Dukelské ulici. „Tyto prostory prošly před pěti lety důkladnou rekonstrukcí a od té doby se sem snažíme přivážet zajímavé umělce z celé republiky, nevyjímaje jihočeský region.“ Galerie se zaměřuje především na mladší autory, čerstvé absolventy akademie a dalších vysokých uměleckých škol. Nyní Petr Brožka připravuje samostatnou výstavu v galerii Sam83, která bude otevřena vernisáží 20. května. Zde ale vítěznou Symetrii č. 7 nenalezneme, zůstává v majetku vyhledovatele přehlídky Grafika roku. ●

Text: Eliška Hirková

Foto: Aleš Motejl

LÉČIVA V PŮDĚ. RIZIKO?

Z našeho těla do kanalizace a odtud přes čističku odpadních vod do přírody. To, jak a v jakém množství se dostávají látky z běžných léčiv do životního prostředí, zkoumají vědci z Fakulty rybářství a ochrany vod. V novém výzkumu se zaměřili na osud vybraných farmak v různých typech půd.

Málokdo si uvědomí, že spolknutím pilulky proti angíně, zánětu nebo depresi ovlivňuje životní prostředí. A co se stane, když léčiva dlouhodobě užívá celá společnost? V Laboratoři environmentální chemie a biochemie na Fakultě rybářství a ochrany vod si takové otázky kladou již několik let. Známé jsou například účinky syntetických hormonů z antikoncepce na vodní živočichy. Novou oblastí, na kterou se vodňanští vědci zaměřují, je osud vybraných farmak v půdě. Některé z výsledků projektu, na kterém výzkumný tým Romana Grabice spolupracoval s týmem Radky Kodešové z České zemědělské univerzity, shrnula ve svých člancích Olga Koba, působící na fakultě již čtvrtým rokem v doktorském studiu.

„Náš výzkum se zaměřil na tři vybraná antibiotika, dva betablokátory a jedno antiepileptikum. Jedná se o léky, které patří mezi lidmi k těm nejpožívanějším. Zajímalo nás hlavně to, jak jsou tyto látky v půdním prostředí stabilní a jaké důsledky pro životní prostředí mohou mít, například jestli se mohou dostat do spodních vod,“ přibližuje Olga Koba, pětadvacetiletá rodačka z ukrajinského Charkova.

OHROŽENÍ SPODNÍCH VOD

Antibiotika jsou léky, které se používají k léčbě a prevenci antibakteriálních onemocnění. Betablokátory se používají při srdečních onemocněních, například proti zvýšenému krevnímu tlaku, arytmií nebo funkčním poruchám srdce. Antiepileptika jsou vedle epilepsie vhodné též při léčbě duševních

poruch, jako je třeba schizofrenie. Při čištění odpadních vod ale nedochází k jejich úplnému odstranění a farmaka se dostávají do prostředí. U antibiotik přitom funguje jednoduchá rovnice, že čím více se jich vyskytuje v životním prostředí, tím odolnější mohou být bakterie vůči jejich účinkům. Hrozí tak, že antibiotika nebudou proti onemocněním způsobeným těmito bakteriemi dostatečně účinkovat. „V poslední době roste zájem zemědělců využívat vycištěné odpadní vody a kaly pro závlahy nebo hnojení polí. A tak nás napadlo studovat chování těch nejpoužívanějších léčiv v půdách,“ vysvětlují Roman Grabic a Radka Kodešová.

Prvotní fáze výzkumu se zhostili vědci z pražské zemědělské univerzity. Odebrali vzorky dvanácti v České republice nejvíce zastoupených půd a „obohatili“ je o roztoky vybraných léčiv. To vše nechali inkubovat od jednoho do 61 dnů. Další fáze už byla v režii jihočeských výzkumníků. Jednotlivé vzorky měřili a analyzovali. Sledovali, jak jsou původní látky obsažené v léčivech stabilní, případně v jaké produkty se působením půdního prostředí promění.

„Identifikovali jsme devět takových produktů, takzvaných metabolitů. A zatímco skoro všechna léčiva se po celkem krátké době rozložila, jejich produkty se ukázaly, až na jeden, jako poměrně stabilní,“ konstatuje výsledek výzkumu Olga Koba. Možnost, že tyto metabolity proniknou do spodních vod, je tedy reálná.

TRANSPORT FARMAK DO ROSTLIN

Jak z hlediska možných rizik pro člověka

>> Doktorandka Olga Koba z Laboratoře environmentální chemie a biochemie FROV JU

výsledky interpretovat? Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi málo prozkoumanou oblast, není to jednoduché. Z některých výzkumů je ale jisté, že řada metabolitů léčiv může představovat potencionálně větší nebezpečí než samotná farmaka. To, jak se mohou jednotlivé látky a jejich metabolity chovat samy o sobě, lze s jistotou mírou pravděpodobnosti předpovědět. Velkou neznámou je ale to, jak fungují společně, ve směsi takových látek. Navíc neexistují žádné stanovené limity, které by upravovaly množství těchto nových polutantů v životním prostředí, jako je tomu například u těžkých kovů. „Žádná taková legislativa zatím není. Evropská komise pouze v roce 2015 přidala čtyři farmaka na seznam prioritních

látek pro monitoring. Právě proto je třeba účinky léčiv a jejich osud v životním prostředí zkoumat, aby případně byly takové limity v budoucnu přijaty,“ popisuje Olga Koba.

Vědecké týmy Romana Grabice a Radky Koďešové teď čeká nový výzkum, který logicky naváže na ten první. Zaměří se zejména na transport farmak a jejich metabolitů z půdy do rostlin. Vzhledem k tomu, že zelenina a obiloviny tvoří podstatnou část našeho jídelníčku, budou výsledky výzkumu cenným příspěvkem pro zodpovězení otázky, kde všude antibiotika a další léčiva končí. ●

*Text: Miroslav Boček
Foto: archiv FROV JU*

ABSOLVENT PŘIVEZL NA FAKULTU SLAVNÉHO UČITELE

Byl to velký zážitek, jímž se Zdravotně sociální fakulta JU zapsala mezi prestižní školy světa. Šanci zjistit a pak i spatřit na vlastní oči, jak pracuje autor metody Kinesio Taping a vynálezce pružných tejpů dr. Kenzo Kase, má málokdo.

Díky svému bývalému spolužákovi dostali 17. března studenti oboru Fyzioterapie na Zdravotně sociální fakultě JU vzácnou příležitost zúčastnit se odborné konference, jejímž hlavním hostem byl dr. Kenzo Kase – vědec japonského původu, který působí v USA. Evropu nenavštěvuje často a v České republice byl poprvé. Přivezl ho sem Mgr. Michal Peroutka, absolvent ZSF JU, který nyní pracuje jako fyzioterapeut v Praze na Rehabilitační klinice Malvazinky a externě učí na své alma mater. Vděčnost za to, co ho fakulta naučila (mimo jiné ho vyslala na zahraniční stáž, která mu změnila život), vyjádřil právě touto exkluzivní návštěvou. „Když se objevila šance dostat dr. Kase do Čech, jako první mě napadla Zdravotně sociální fakulta JU. Hodně mi dala pro mou budoucí praxi, proto jsem rád, že jí tímto způsobem můžu něco vrátit,“ vysvětlil.

Michal Peroutka, který vystudoval fyzioterapii v letech 2006 až 2009, je jediným certifikovaným lektorem pro originální metodu Kinesio Taping pro Českou a Slovenskou republiku. Náročnou cestu k tomuto osvědčení odstartovala roku 2008 jeho stáž ve Finsku, na níž vyjel během vysokoškolského studia. Utrpěl tam zranění při hokeji a součástí ošetření bylo nalepení pružných bavlněných pásek na bolavou část těla. Díky tomu si na vlastní kůži vyzkoušel, jak tato metoda funguje. Účinek ho zaujal natolik, že se pak rozhodl vyučit se přímo u jejího autora dr. Kase. „Byl to velmi dobrý student. Máme po celém světě tři stovky lektorů, ale Michal patří ke špičce,“ řekl o něm jeho učitel na tiskové konferenci na ZSF JU.

Stát se lektorem vyžadovalo velké nasazení a spoustu času i cestování: Kinesio Taping Association International (KTAI) má sídlo v USA a na výuce se přímo podílí její autor. V té době nikdo na území ČR takový kurz nenabízel, proto Michal musel do zahraničí. „Na základě výsledků testů – a protože KTAI dosud žádného lektora pro ČR neměla – jsem mohl absolvovat instruktorský certifikační kurz a podařilo se mi získat titul Certified Kinesio Taping Instructor. Při výuce jsem osobně poznal dr. Kase. Mám obrovský respekt k tomu, co vše dokázal a jak je stále aktivní. Je vynálezce pružných tejpů a autorem metody jejich správného uplatnění, na což pečlivě dbá. V této oblasti totiž existuje mnoho napodobenin, jejichž kvalita se různí a nelze s nimi dosahovat optimálních výsledků. Navíc je dr. Kase stále velmi činný ve vědě – dělá klinický výzkum a jezdí po celém světě,“ shrnul Peroutka. Jako jediný v ČR a SR má oprávnění vést odborné kurzy KTAI, což obnáší hodně cestování – ročně najede i 50 tisíc kilometrů.

Certifikační kurz pro instruktory udělal v roce 2012 v Německu, předcházely mu ovšem všechny stupně základního vzdělávacího programu v Anglii. Závěrečný kurz trval čtyři dny, vedl ho přímo dr. Kase se dvěma instruktory z Itálie a USA, což jsou jediné lidé na světě, kdo mohou lektory učit a udělovat jim certifikáty. „I z toho je jasné, jaký význam přikládá dr. Kase kvalitě budoucích lektorů, které přibere do svého týmu a dá jim souhlas vyučovat jeho metodu. Zvládnutí bylo velmi náročné, dr. Kase se celou dobu naší výuky

účastnil a hodnotil nás. Museli jsme absolvovat teoretické i praktické zkoušky a pak předložit videoprezentace – ukázky, jestli jsme schopni metodu správně vyučovat.“ líčí absolvent. Vše se samozřejmě odehrávalo v angličtině.

Objev svého učitele považuje za geniální: už před 40 lety se mu povedlo najít způsob, jak ovlivnit a aktivovat samouzdravující schopnosti organismu zvenku, bez léků a bez invazivního zásahu – navíc i v době po ošetření terapeutem. Je vynálezcem pružných tejpů pro terapeutické účely – tkaniny, která v řadě vlastností napodobuje lidskou kůži. Nyní je jeho metoda využívána a školena v 90 zemích světa. Pokud je aplikace správná, pacient na sobě 24 hodin denně nosí účinnou „terapii“. Doba aplikace tejpů je různá dle použité techniky a diagnózy. Stejně tak tvar aplikace tejpů, jeho tah, poloha těla při lepení apod. Právě proto bylo velmi působivé sledovat, jak dr. Kase pracuje – nejprve pečlivě, trpělivě a rozvážně vyšetřil pacienta a pak pro něho vybral z řady druhů tejpů ty nevhodnější. Růz-

ně je nastříhával a za pomoci pinzety z nich pak na kůži zručně vytvářel všelijaké pavučiny a vějíře. Jejich tvar přesně odpovídal potřebám bolavého místa a barvy tejpů dotvářely psychologický efekt.

Pro účastníky konference, mezi nimiž bylo hodně studentů či absolventů ZSF JU, to byl velký zážitek. „Vůbec nevdalo, že se celá akce odehrávala v angličtině. Dr. Kase i jeho kolega zvolili jednoduchou a přátelskou formu angličtiny, byli vtipní a využívali fotografie a videozáznamy. I díky tomu zcela padla jazyková bariéra a ani pro studenty nebyl problém klást otázky v angličtině,“ zhodnotila akci ředitelka Ústavu fyzioterapie a vybraných medicínských oborů ZSF JU Petra Zimmelová. Celá akce byla podle ní důkazem, že i absolvent malé univerzity může být ve své profesi natolik úspěšný, aby se dokázal prosadit v obrovské konkurenci a získal pro svoji fakultu vědeckou kapacitu světové úrovně. ●

Text: Alena Binterová

Foto: Pavel Dolejší

>> Fyzioterapeut a absolvent ZSF JU Michal Peroutka (vlevo) a americký vědec Kenzo Kase

V SRBSKÉM UPRCHLICKÉM TÁBOŘE

Studenti Teologické fakulty JU Klára Plešingrová, Ángel Haba Coco a Kristýna Mohwaldová odjeli společně s dalšími dobrovolníky pomáhat do srbského uprchlického tábora. Přečtěte si jejich zázitky.

Srbsko není zrovna nejčastější turistickou destinací. Země je v důsledku uzavřených hranic s Evropskou unií už několik měsíců hotspotem pro uprchlickou krizi. Proč jsme tam tedy jeli? Lauru Haug z Přírodovědecké fakulty, která pomáhá uprchlíkům také v Rakousku a ve Francii, k tomu vedla nedůvěra k jednostranně zaměřeným obrazům v médiích a také chtěla svým vlastním jednáním protestovat proti tomu, že se mezi lidmi v jejím okolí vytratila empatie. Kryštof Janda z Pedagogické fakulty souhlasí: „Téma uprchlíků hýbá společností, ale kdo z nás nějakého uprchlíka už v životě viděl? Zkušenost, kterou jsme získali, by jistě překvapila nejednoho člověka, který u nás zapáleně mluví o uprchlické krizi a vlně ekonomických migrantů.“ Další tři z nás studují sociální práci na Teologické fakultě a zkušenost s prací s uprchlíky byla přínosná i pro naše studium. Když jsme však přijeli do Šidu, nakonec se, jak řekl Ángel, všechno změnilo v jediné – v uskutečňování solidarity.

TOHLE JE BALKÁN

Díky stejné spontánní reakci několika lidí na facebookovou výzvu jsme tedy vyrazili autem na 800 kilometrů dlouhou cestu do srbského Šidu, kde mají dobrovolníci organizace Pomáháme lidem na útěku zázemí. V této oblasti poblíž hranic s Chorvatskem pomáhá český tým v táborech Adaševci a Principovac. Paradoxně jeden z prvních dojmů, který jsme v Srbsku získali, byl ten, že v táborech je větší

pořádek než ve městě a v okolní krajině. Okraj Šidu vypadal poměrně chudě a venkovsky, všude kolem silnic jsme potkávali toulavé psy, příkopy byly plné odpadků a přejetých zvířat. Auta kolem nás projížděla minimálně osmdesátkou i v obci. Další zajímavostí byla všudypřítomná úmrtní oznámení na sloupech a brankách domů. Zkrátka Balkán. Ovšem pořad to bylo lepší než projíždět několik hodin podél maďarské hranice obehnané žiletkovými a ostnatými dráty. Při vzpomínce na tu scenérii je mi stále úzko.

KDO TO NEPROŽIL, NEPOCHOPÍ

Tábory má ve správě Srbský komisariát pro uprchlíky a migraci. Rodiny s dětmi bydlí na pokojích ve starých ubytovacích zařízeních. V jednom pokoji žije deset až patnáct lidí a jejich životní prostor se rovná jejich palandě. Podobné je to ve velkých stanech pro cca sto padesát lidí, kde spí dospělí bez rodin. Laura je v kontaktu s Behradem z Íránu, který je v táboře se svými rodiči a sourozenci. Na otázku, co by vzkázal lidem v ČR, napsal následující: „Nevím, co k tomu říct. Každý si to musí prožít na vlastní kůži. Musíte spát s deseti lidmi na jednom pokoji, používat špinavý záchod, nemít možnost se vysprchovat, sňáset křik policistů. Tohle je uprchlictví, a kdo takhle nežil, nepochopí to. Chci vzkázat lidem, ať pomáhají.“

ČEŠI MAJÍ DOBRŮU POVĚST

Čeští dobrovolníci mají na starost jedenkrát

týdně distribuci hygienických potřeb, což by jinak nikdo nedělal. Každý den provozují prádelnu, ale pere se jen 20 až 30 minut na pouhých 30 °C. V prádelně jsme v únoru zřídili knihovnu s anglickými knížkami a učebnicemi. Žádná oficiální výuka v táboře neprobíhá, angličtinu vyučoval ostatní uprchlíky jeden IT inženýr z Afghánistánu. Když zbyl čas a bylo dost dobrovolníků, mohli jsme se s pracovníky SOS Children's Villages věnovat dětem. Společně jsme kreslili, zpívali, tančili a hráli venkovní hry, ke kterým se připojili i teenageři. S dětmi to byla radostná práce, iritovalo nás jenom to, že v Srbsku se kouří i v interiérech, takže po několika kolech běhací hry Tami, tami, skelet jsme kašlali jako staří kuřáci.

V noci chodí dobrovolníci pravidelně přespávat do venkovních stanů. Než se šlo spát, přijali jsme několik pozvání na čaj, snažili jsme se mluvit s lidmi a naslouchat jim. Součástí naší práce bylo dohlížet na to, aby se uvnitř nekouřilo a nepouštěla se hlasitá hudba. Slovy jednoho koordinátora: „S lidskostí děláme to, co by jinak dělali policajti za použití řevu a obušků.“ Czech team má mezi uprchlíky dobrou pověst a všichni nás rádi viděli. Přespání ve stanu se sto padesáti muži není problém ani pro dívky, až na to, že jsme mrzli i v lyžařské bundě, kalhotách a pod třemi dekami. Zkušenost to byla silná, ve své podstatě skoro nesdělitelná. Překvapovalo nás, že mnozí jsou přes svůj těžký a pro nás nepředstavitelný osud stále přívětiví a neztrácejí víru.

NACHÁZENÍ SVĚTLA V BÍDĚ

Ángel Haba Coco, který na Teologické fakultě studuje Social Education, přidává zamyšlení: „V táborech jsme si uvědomili, že nejdůležitější je v naší činnosti lidský aspekt. Třemi hlavními problémy byly zima, nedostatek zdrojů a malá účast srbských autorit. Improvizace se rychle stala důležitou součástí naší rutiny. Na místě jsme čelili skutečné humanitární krizi. Co jsme zažili, byla mrazivá zima, těžkosti s organizací a koordinací, diskutabilní podmínky, traumata, která si mnozí lidé s sebou nesou, nedostatek svobody a strádání. Setkali jsme se s velkou frustrací, ale našli jsme v té bídě také světlo, naději. Řekl bych, že tohle je to, co dělá cestování dobrovolníka zážitkem, pro který stojí za to žít. Nacházení světla v nejtemnějších místech a používání toho světla k reinterpretaci negativního scénáře je to, o čem humanitární práce je. Příběhy a zvláště síla, kterou najdete u uprchlíků, lidí, které vyhnala válka nebo jiné tragické okolnosti, to vše je výjimečné. Potkali jsme migranty z mnoha zemí a různých prostředí. Mluvili jsme se studenty, doktory, programátory, mechaniky, s muži, ženami i dětmi. To nám pomohlo pochopit, že uprchlíci jsou běžní lidé zrovna jako my nebo vy a že jediný rozdíl mezi nimi a námi jsou války, ze kterých utíkají, a hranice, které rýsuje.“ ●

Text: Klára Plešingrová, Ángel Haba Coco

Foto: Ángel Haba Coco

NE PŘESUNUTÍ VÝROBY Z ČESKÝCH BUDĚJOVIC

Díky jasnému NE licenční výrobě je Budweiser Budvar jediným mezinárodně proslulým českým pivem, které se vaří pouze na jednom místě na světě. Jen tak si totiž může udržet svou jedinečnost.

Budweiser
Budvar

NE Z NÁS DĚLÁ TO, ČIM JSME

DUBEN

18. DUBNA**Ptejte se rektora**

17:00, klub Akademické knihovny JU, Branišovská ul., České Budějovice

Přijďte se informovat o novinkách a diskutovat o tématech, která vás zajímají, s rektorem Tomášem Machulou.

18. DUBNA**Cestovatelské úterky: Štěpán Kavan – Hlídkka Kamčatka**

18:00, studentský klub Kampa, Studentská
Pravidelný cestovatelský cyklus o mimoevropských zemích.

19. DUBNA**Diskuse s Kazmou Kazmitchem**

18:00, aula Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Studentská unie JU zve na diskusi s moderátorem, kreativcem a producentem virálních videí. Vstup je zdarma.

19. DUBNA**Psychotalks**

18:00, studentský klub Kampa, Studentská
Přednáška Petry Marešové na téma Mýty a fakta o autismu.

25. DUBNA**Akademické půlhodinky: Život po životě – lekce z nesmrtnosti živočichů**

16:00, studentský kostel v Českých Budějovicích v ulici Karla IV. č. 22

Pravidelný přednáškový cyklus osobností akademického života. Tentokrát s Miloslavem Devetterem z Ústavu půdní biologie BC AV ČR.

25. DUBNA**Cestovatelské úterky: Christopher Koy**

18:00, studentský klub Kampa, Studentská
Speciální přednáška v rámci akce Americké jaro.

26. DUBNA**Stavění máje**

16:00–22:00, areál vysokoškolských kolejí JU
Tradiční akce studentů Zemědělské fakulty.

Těšte se na opékané přeštické prase, špekáčky, pivo a hudební program.

26. DUBNA**Americké jaro – koncert Olgy Vinokur**

19:00, aula Pedagogické fakulty, Dukelská ulice, České Budějovice

V rámci festivalu Americké jaro na Jihočeské univerzitě se uskuteční koncert světoznámé klavíristky.

KVĚTEN

2. KVĚTNA**Akademické půlhodinky: Křesťanské symboly v jihočeské krajině**

16:00, studentský kostel v Českých Budějovicích v ulici Karla IV. č. 22

Přednáškový cyklus osobností, tentokrát s Michaelou Vlčkovou z Teologické fakulty JU.

2.–3. KVĚTNA**Anifilm v kampusu JU**

Pavilon F Ekonomické fakulty a klub Kampa
Mezinárodní festival animovaných filmů bude mít letos část programu i v kampusu JU.

3. KVĚTNA**Fotbalový zápas JU x VŠTE**

18:30, stadion Dynamo České Budějovice

Studentské unie obou škol organizují již podruhé vzájemný fotbalový zápas. Přijďte fandit našemu mužstvu!

9. KVĚTNA**Akademické půlhodinky: Proč se samičky do rozmnožování zrovna nehrnou?**

16:00, studentský kostel v Českých Budějovicích v ulici Karla IV. č. 22

Pravidelný přednáškový cyklus tentokrát s doktorandem Přírodovědecké fakulty Markem Šmejkalem.

9.–10. KVĚTNA**Univerzitní Zavírák****Areál kampusu JU**

Třetí ročník festivalu Jihočeské univerzity, který si pořádají sami studenti. Připraveno je sportovní vyžití i hudební program u kolejí.

www.jcu.cz

facebook.com/jihoceska.univerzita

twitter.com/JihoceskaUni

instagram.com/jihoceskauniverzita